

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาระบบการและปัญหาการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ดูแลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนักเรียน ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นผู้บริหารจำนวน 241 คน และครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 241 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1.1	โรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1,2	จำนวน 165 โรงเรียน
	1) ผู้บริหาร	จำนวน 165 คน
	2) ครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	จำนวน 165 คน
1.1.2	โรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1,2,3	จำนวน 58 โรงเรียน
	1) ผู้บริหาร	จำนวน 58 คน
	2) ครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	จำนวน 58 คน
1.1.3	โรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3,4	จำนวน 18 โรงเรียน
	1) ผู้บริหาร	จำนวน 18 คน

2) ครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 18 คน
รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 482 คน และ โรงเรียน 241 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นผู้บริหารจำนวน 74 คน และครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 72 คน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 สุ่มพื้นที่ โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้พื้นที่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จำนวนทั้งหมด 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอโพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ อำเภอหนองพอก อำเภอโพธิ์ชัย และอำเภอเมยวดี (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 39 – 40)

1.2.2 สุ่มโรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Sample random sampling) ตามพื้นที่ในข้อ 1.2.1 ตามขนาดและสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan ได้โรงเรียนทั้งหมด 74 โรงเรียน แบ่งเป็น

- 1) โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในช่วงชั้นที่ 1,2 จำนวน 52 โรงเรียน เป็นผู้บริหารจำนวน 52 คน และครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 50 คน
- 2) โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในช่วงชั้นที่ 1,2,3 จำนวน 15 โรงเรียน เป็นผู้บริหารจำนวน 15 คน และครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 15 คน
- 3) โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในช่วงชั้นที่ 3,4 จำนวน 7 โรงเรียน เป็นผู้บริหารจำนวน 7 คน และครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 7 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน และ ครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามลักษณะของโรงเรียน

ลักษณะ ของโรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร		จำนวน ครูผู้รับผิดชอบระบบ ฯ	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
โรงเรียนช่วงชั้น ที่ 1,2	165	52	165	50
โรงเรียนช่วงชั้น ที่ 1,2,3	58	15	58	15
โรงเรียนช่วงชั้น ที่ 3,4	18	7	18	7
รวม	241	74	241	72

1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามสัดส่วนเป็นรายอำเภอได้ 5 อำเภอ ดังนี้

1.3.1 อำเภอโพนทอง ได้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1,2 ได้ประชากร 36 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 12 โรงเรียน
 - 2) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1,2,3 ได้ประชากร 15 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 5 โรงเรียน
 - 3) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 3,4 ได้ประชากร 5 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียน
- รวมประชากร 56 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่าง 19 โรงเรียน

1.3.2 อำเภอเสลภูมิ ได้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1,2 ได้ประชากร 36 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 12 โรงเรียน
 - 2) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1,2,3 ได้ประชากร 13 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 4 โรงเรียน
 - 3) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 3,4 ได้ประชากร 5 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียน
- รวมประชากร 54 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่าง 18 โรงเรียน

1.3.3 อำเภอหนองพอก ได้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1,2 ได้ประชากร 33 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 10 โรงเรียน
 - 2) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1,2,3 ได้ประชากร 10 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียน
 - 3) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 3,4 ได้ประชากร 4 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 1 โรงเรียน
- รวมประชากร 47 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่าง 13 โรงเรียน

1.3.4 อำเภอโพธิ์ชัย ได้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1,2 ได้ประชากร 30 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 9 โรงเรียน
 - 2) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1,2,3 ได้ประชากร 10 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียน
 - 3) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 3,4 ได้ประชากร 2 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 1 โรงเรียน
- รวมประชากร 42 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่าง 12 โรงเรียน

1.3.5 อำเภอเมยวดี ได้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1,2 ได้ประชากร 30 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 9 โรงเรียน
 - 2) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1,2,3 ได้ประชากร 10 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียน
 - 3) โรงเรียนช่วงชั้นที่ 3,4 ได้ประชากร 2 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 1 โรงเรียน
- รวมประชากร 42 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่าง 12 โรงเรียน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวนเป็นรายอำเภอ ได้ 5 อำเภอ ดังนี้

อำเภอ	ลักษณะของโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครูผู้รับผิดชอบระบบฯ	ผู้บริหาร	ครูผู้รับผิดชอบระบบฯ
โพนทอง	ช่วงชั้นที่ 1,2	36	36	12	11
	ช่วงชั้นที่ 1,2,3	15	15	5	5
	ช่วงชั้นที่ 3,4	6	6	2	2
เสลภูมิ	ช่วงชั้นที่ 1,2	36	36	12	11
	ช่วงชั้นที่ 1,2,3	13	13	4	4
	ช่วงชั้นที่ 3,4	6	6	2	2
หนองพอก	ช่วงชั้นที่ 1,2	33	33	10	10
	ช่วงชั้นที่ 1,2,3	10	10	2	2
	ช่วงชั้นที่ 3,4	3	3	1	1
โพธิ์ชัย	ช่วงชั้นที่ 1,2	30	30	9	9
	ช่วงชั้นที่ 1,2,3	10	10	2	2
	ช่วงชั้นที่ 3,4	2	2	1	1
เมษวดี	ช่วงชั้นที่ 1,2	30	30	9	9
	ช่วงชั้นที่ 1,2,3	10	10	2	2
	ช่วงชั้นที่ 3,4	1	1	1	1
	รวม	241	241	74	72

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามกรอบแนวคิดของกรมสามัญศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีการสร้างเครื่องมือของลิเคอร์ท ชนิด 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1.2 เครื่องมือที่ใช้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของโรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการและปัญหาการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 สร้างขึ้นโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับปัญหา 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาและระดับปฏิบัติในกระบวนการและปัญหาการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มาก

คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง น้อย

คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

2. วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและปัญหาการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหาตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) จากตำราและเอกสารต่าง ๆ

2.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบข่ายของคำถามที่จะสร้างตามสาระสำคัญในกรอบแนวคิดของการวิจัยกระบวนการและปัญหาการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหาตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบพิจารณาแก้ไขปรับปรุงความเหมาะสมของเนื้อหาและการใช้ภาษา

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีรายชื่อดังต่อไปนี้

2.5.1 นายปริดา ลัมมะนา ผู้อำนวยการโรงเรียนเสถภูมิพิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด วุฒิกการศึกษา กศ.ม.(ชีววิทยา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

2.5.2 นายสุพล พลเยี่ยม ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์ชัยชนูปถัมภ์ จังหวัดร้อยเอ็ด วุฒิกการศึกษา กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

2.5.3 นายพีระพงษ์ พงษ์ศาสตร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเมยวดีพิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด วุฒิกการศึกษา ป.บัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2.6 นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง (Try out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยจำนวน 50 คน นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจคะแนนและหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha- Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9762

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

3.1. ผู้วิจัยดำเนินการ นำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

3.2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย และหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยระบุ วัน เวลา ส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย ไปยัง โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการ ดังนี้

- 3.2.1 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์
- 3.2.2 ให้ตัวแทนเก็บรวบรวมและส่งคืนผู้วิจัย
- 3.2.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

4. การจัดการกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการจัดการกระทำกับข้อมูล ดังนี้

4.1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แบบสอบถามให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
ระดับปัญหาและระดับปฏิบัติมากที่สุด	5
ระดับปัญหาและระดับปฏิบัติมาก	4
ระดับปัญหาและระดับปฏิบัติปานกลาง	3
ระดับปัญหาและระดับปฏิบัติน้อย	2
ระดับปัญหาและระดับปฏิบัติน้อยที่สุด	1

4. 2. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical for the Social Sciences For Window (SPSS/FW) ซึ่งทำการวิเคราะห์ ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย \bar{X} และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการ ศึกษากระบวนการและปัญหาการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหา แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ การแปลความหมายเพื่อหาระดับปัญหา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 96)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับปัญหาและระดับปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับปัญหาและระดับปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับปัญหาและระดับปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับปัญหาและระดับปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับปัญหาและระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

4.2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบกระบวนการและปัญหาการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ตามลักษณะของโรงเรียน โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือ F - test เมื่อผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทำการทดสอบรายคู่ต่อ ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe' s Method)

4.2.3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหา โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.1 ค่าเฉลี่ย \bar{X}

5.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือ F - test ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe' s Method)